

บทที่ •

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะพัฒนาประเทศ ทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองการปกครองและสังคม การพัฒนาทุก ๆ ด้านจำเป็นต้องอาศัยกำลังคนเป็นปัจจัยสำคัญ กำลังคนจะเกิดประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา ฉะนั้นการศึกษาด้านอาชีวศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการให้การศึกษาแก่ประชากร จึงนับว่ามีส่วนสำคัญในการปรับปรุงคุณภาพของประชากรและพัฒนากำลังคนเพื่อพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า วิทยุสื่อสาร กล่าวว่าการอาชีวศึกษา คือการพัฒนาคนใหม่ให้มีอาชีพและพัฒนาประเทศให้อยู่ในภาวะเศรษฐกิจที่คึกและมั่นคงได้ (๑ : ๓๓๐)

การอาชีวศึกษาถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประเทศ เพราะประเทศแต่ละประเทศจำเป็นต้องมีประชาชนที่ทำงานเพื่อการดำรงชีพ การทำงานหรือการหาเลี้ยงชีพจำต้องมีวิชาชีพ การศึกษาหาความรู้ความชำนาญเพื่อการประกอบอาชีพ เรียกว่า "อาชีวศึกษา" ซึ่งหมายถึงการศึกษาทางด้านวิชาชีพ ทั้งที่เป็นวิชาชีพชั้นสูง (Professional) หรือมิใช่วิชาชีพชั้นสูง (Non - Professional) วิธีการจัดนั้นอาจจัดทั้งในระบบโรงเรียน (Formal Education) นอกโรงเรียน (Nonformal Education) และรวมถึงการจัดการศึกษาที่ไม่เป็นทางการ (Informal Education) ด้วย

การอาชีวศึกษาในแต่ละช่วงเวลา บ่มขึ้นอยู่กับพื้นฐานทางเศรษฐกิจและความเจริญก้าวหน้าของสังคมของประเทศนั้น ๆ กล่าวคือ ในสังคมกึ่งกึ่งอารยะ การถ่ายทอดวิชาชีพทำเนียบไปโดยบิดามารดาหรือคนในกลุ่มสังคมเกษตรกรรม บ้านเมืองเจริญขึ้นการศึกษาดีขึ้น เศรษฐกิจอาศัยผลทางเกษตรเป็นหลัก การวิชาชีพเริ่มมีความสำคัญมากขึ้น มีการฝึกฝนจากบิดามารดาบางส่วนและบางส่วนได้รับการศึกษาจากโรงเรียน ในสังคมอุตสาหกรรมมีความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะเกิดปัญหาทางอาชีพและความต้องการผู้ประกอบอาชีพในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น การเตรียมบุคคลเพื่อประกอบอาชีพต่างๆ

จะเพิ่มความจำเป็นและต้องการทั้งในค่านิยมและคุณภาพ การเลือกอาชีพที่เหมาะสมของแต่ละบุคคล นอกจากจะเป็นประโยชน์แก่ตัวเองแล้วยังนับว่าเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ อีกด้วย (๒ : ๑๐๗)

นักพัฒนาประเทศถือว่าการอาชีวศึกษามีความจำเป็นยิ่งในระบบการศึกษาปัจจุบันเพราะเป็นการเตรียมกำลังคนสนองการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รัฐบาลจึงได้พิจารณาว่าการอาชีวศึกษามีความสำคัญเป็นอันดับแรก จะเห็นได้จากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ ๔ ได้กำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายของการอาชีวศึกษาไว้ว่า "เพื่อผลิตกำลังคนในระดับกลางประเทศช่างฝีมือในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ อีกทั้งส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อช่วยให้ประชาชนทั่วไปมีความรู้ความสามารถประกอบอาชีพได้" (๓ : ๔๗) และในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ ๕ ก็ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้คือ "เร่งพัฒนาและปรับปรุงทั้งค่านิยมและคุณภาพของการอาชีวศึกษาให้สามารถฝึกฝนอาชีพที่เหมาะสมได้อย่างกว้างขวาง เพื่อสนองความต้องการทั้งการประกอบอาชีพอิสระและตลาดแรงงาน (๓ : ๔๗) และจากแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช ๒๕๒๐ หมวด ๒ ส่วนที่เขียนแนวนโยบายทางการศึกษาของรัฐ ข้อ ๒๐ กล่าวว่า "รัฐพึงสนับสนุนการอาชีวศึกษาอย่างกว้างขวางและให้สอดคล้องกับภาวะทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในรูปแบบที่จัดให้ผสมผสานเข้าไว้ในการศึกษาทุกระดับ และที่จัดเป็นเอกเทศตามความจำเป็น..." (๔ : ๓๔๕) และในหมวด ๓ ส่วนที่เกี่ยวกับระบบการศึกษา ข้อ ๓๖ กล่าวว่า "การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาวิชาชีพที่มุ่งผลิตกำลังคนในระดับต่าง ๆ กันตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม..." (๔ : ๓๔๕)

ประเทศไทยอยู่ในช่วงเวลาที่มีการเร่งรัดพัฒนาประเทศ ทั้งจะเห็นได้จากโครงการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ และผลจากการเร่งรัดพัฒนาประเทศทั้งในด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรมอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว เป็นเหตุให้ขาดกำลังคนผู้ปฏิบัติการที่มีความรู้ทางเทคโนโลยีหรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่าช่างเทคนิค ประกอบกับวิวัฒนาการการอาชีวศึกษาในระบบรูปแบบของการปรับตัวของผู้ปฏิบัติการไปสู่ผู้ปฏิบัติการที่มีความรู้ทางเทคโนโลยีหรือช่างเทคนิคที่จำเป็นต้องใช้เวลาศึกษาในระดับปริญญา มูลเหตุสองประการดังกล่าวทำให้รัฐเล็งเห็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีสถาบันการศึกษาที่รับผิดชอบในส่วนงานนี้ (๕ : ๑) แม้ในขณะนั้นจะมีสถาบันการศึกษาหลายสถาบันที่เปิดการศึกษาวิชาชีพในระดับปริญญา อาทิ มหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีและวิทยาลัยเอกชน แต่สถาบันการศึกษาเหล่านี้รับนักศึกษาซึ่งจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่าเป็นอย่างต่ำ การศึกษาในสายสามัญนั้นมีโอกาสได้เข้าศึกษาใน

มหาวิทยาลัยโคโคโยไม่มีขอบเขตจำกัด แต่การศึกษาในสาขาอื่นนั้นถูกจำกัดทั้งแก่การศึกษาระดับ
ชั้น (๖ : ๘) รัฐจึงได้จัดตั้งวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อเป็น
การเปิดโอกาสให้แก่ผู้ศึกษาทางค่านอาชีพทุกสาขาได้เข้าศึกษาต่อโดยตรง วิทยุ โทร วิทยุ โทร วิทยุ
เหตุผลสนับสนุนการจัดตั้งวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาไว้ดังนี้

. . . การจัดตั้งวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาถูกตั้งคำถามหลักวิชาการศึกษา
และตรงกับความต้องการอันแท้จริงของประเทศไทย เพราะนักศึกษาทุกสาขาทุก
ระดับควรมีโอกาสศึกษาที่สูงที่สุดตามความสามารถ ความถนัด และกำลังทาง
เศรษฐกิจของเขา แต่ไม่ใคร่หมายความว่าทุกคนจะศึกษาต่อได้เสมอไปถ้าวิทยาลัย
ระดับปริญญาโทแล้ว นึกความหรือที่นักศึกษาบางคนมาเรียนอาชีวะเพราะคอนเรียน
มีชื่อเสียงเรียนจบไป จึงทอ มศ. ๔-๕ ไม่โต จบ มศ. ๑ วิชาอาชีวะ แต่
เรียนไป ๆ สติปัญญาดีขึ้นและตรงกับความต้องการจึงเรียนโดยสมัครใจมาเรียนต่อไปอีก
และมีความสามารถเรียนได้ จะรับเขาเข้าปี ๑ ของมหาวิทยาลัยอื่นก็ไม่รับเขา
วิทยาลัยอาชีวศึกษาสายตรงระดับปริญญาตรีก็ไม่ให้เขา นักศึกษาอาชีวะที่มีเป็นแสนๆ
นั้น จะไม่มีสิทธิ์แข่งขันสองกันเทียบหรือที่จะขอปริญญาตรีได้ โดยไม่ต้องกลับไปไล่ปี
ใหม่ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่อาจจะรับเขา แต่ของเขานี้ . . . นั้นมันทำลาย
เศรษฐกิจของชาติไปเท่าไร . . . (๗ : ๓)

วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาจึงเป็นวิทยาลัยระดับปริญญาสำหรับนักศึกษาสาขา
อาชีวศึกษาได้มีโอกาสศึกษาต่อโดยตรง โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของวิทยาลัยไว้ในมาตรา ๔
ว่า วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เป็นสถาบันการศึกษาและการวิจัย มีวัตถุประสงค์ที่จะ
ผลิตครูอาชีวศึกษา ระดับปริญญาตรี ให้การศึกษาทางค่านวิชาชีพทั้งระดับต่ำกว่าปริญญา
ระดับปริญญาตรี และประกาศนียบัตรชั้นสูง หากการวิจัยส่งเสริมการศึกษาทางค่านวิชาชีพและให้
บริการทางวิชาการแก่สังคม (๔ : ๒ - ๓)

โดยที่วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานใหม่มีฐานะเทียบเท่ากรม
กรมหนึ่ง ในกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบไปด้วยวิทยาเขตต่าง ๆ ที่เคยสังกัดกรมอาชีว-
ศึกษามาก่อนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวม ๒๕ แห่ง คือ

- ๑. วิทยาเขตเทคนิคขอนแก่น
- ๒. วิทยาเขตเทคนิคตาก
- ๓. วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ
- ๔. วิทยาเขตเทคนิคภาคใต้
- ๕. วิทยาเขตเทคนิคภาคพหพันธ์
- ๖. วิทยาเขตเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ๗. วิทยาเขตพระนครเหนือ
- ๘. วิทยาเขตอุเทนถวาย

๕. วิทยาเขตเทคนิคนทบุรี	๑๐. วิทยาเขตเทเวศร์
๑๑. วิทยาเขตเกษตรบางพระ	๑๒. วิทยาเขตเกษตรสุรินทร์
๑๓. วิทยาเขตเกษตรพระนครศรีอยุธยา	๑๔. วิทยาเขตเกษตรนครศรีธรรมราช
๑๕. วิทยาเขตเกษตรปทุมธานี	๑๖. วิทยาเขตเกษตรกาฬสินธุ์
๑๗. วิทยาเขตเกษตรน่าน	๑๘. วิทยาเขตเกษตรวิษณุโลก
๑๘. วิทยาเขตเกษตรจันทบุรี	๒๐. วิทยาเขตเกษตรลำปาง
๒๑. วิทยาเขตพัฒนบริหารการพระนคร	๒๒. วิทยาเขตพัฒนบริหารการพระนครศรีอยุธยา
๒๓. วิทยาเขตบริหารพิษณุ	๒๔. วิทยาเขตจักรพงษ์นฤนาถ
๒๕. วิทยาเขตชุมชนพรเซตอุทุมศักดิ์	๒๖. วิทยาเขตพระนครศรีไค
๒๗. วิทยาเขตโชคิเวธ	๒๘. วิทยาเขตเพาะช่าง (๔ : ๔)

ในจำนวนวิทยาเขตทั้ง ๒๘ แห่งนี้มีการเรียนการสอน ๒ ประเภท กล่าวคือ ประเภทของวิทยาเขตที่เปิดสอนภาคในเวลาราชการ (มีรอบเช้าเพียงรอบเดียว) จำนวน ๑๓ แห่ง กับประเภทของวิทยาเขตที่เปิดสอนทั้งภาคในเวลาราชการและภาคนอกเวลาราชการ (มีรอบเช้าและรอบบ่าย) จำนวน ๑๕ แห่ง ซึ่งจากการที่มีการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันดังกล่าวมาก่อนให้เกิดผลที่แตกต่างกันในเรื่องการปฏิบัติงานของบุคลากร อาทิ เช่น เวลาในการปฏิบัติราชการและผลประโยชน์ที่ได้รับ ก่อให้เกิดความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน ดังการวิจัยของนางสาวสุศรี มณีรัตน์ ว่า "การสอนภาคบ่ายทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของครูอาจารย์และเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ค้ำขึ้น แต่ทำให้เกิดการขัดแย้งในสถานศึกษา เนื่องจากผลคชยแทนจากการสอนภาคบ่ายไม่สามารถเฉลี่ยให้ครูอาจารย์ทุกคนได้เท่าเทียมกัน และทำให้ครูอาจารย์เกิดความเหน็ดเหนื่อย ทำให้มีเวลาน้อยมากที่จะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ทำให้นักศึกษารับวิชาความรู้ไม่เต็มที่" (๑๐:๑๒๐) ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อขวัญในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาที่เปิดสอนภาคในเวลาราชการเกี่ยวกับที่เปิดสอนทั้งภาคในเวลาและภาคนอกเวลาราชการ เพราะยังไม่เคยมีใครศึกษามาก่อน ประกอบกับผู้วิจัยรับราชการอยู่ในวิทยาเขตซึ่งสังกัดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ทำให้ทราบปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอบ่างดี และจากผลการวิจัยนี้จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษาสังกัดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ในการใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการบริหารงานมิให้เกิดขวัญเสียและสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอัน เป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและ เกิดประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาในภาคกลางเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อขวัญในการปฏิบัติงาน
๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาเขตภาคในเวลาราชการกับผู้บริหารวิทยาเขตทั้งภาคในเวลาและนอกเวลาราชการเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อขวัญในการปฏิบัติงาน
๓. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาเขตภาคในเวลาราชการกับอาจารย์วิทยาเขตทั้งภาคในเวลาและนอกเวลาราชการ เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อขวัญในการปฏิบัติงาน

สมมติฐานของการวิจัย

๑. ความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาเขตภาคในเวลาราชการกับผู้บริหารวิทยาเขตทั้งภาคในเวลาและนอกเวลาราชการ เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อขวัญในการปฏิบัติงานมีความแตกต่างกัน
๒. ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาเขตภาคในเวลาราชการกับอาจารย์วิทยาเขตทั้งภาคในเวลาและนอกเวลาราชการ เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อขวัญในการปฏิบัติงานมีความแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

๑. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะปัจจัยที่มีผลกระทบต่อขวัญในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาในภาคกลางเท่านั้น
๒. ตัวแปรที่จะศึกษาคือ
 - ๒.๑ ตัวแปรอิสระ คือ ตำแหน่ง ระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอน
 - ๒.๒ ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อขวัญในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและอาจารย์ในวิทยาเขตของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาในภาคกลาง

ประโยชน์ของการวิจัย

๑. ผู้บริหารวิทยาลัยจะได้ทราบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ รัวกับวิทยาเขตเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อขวัญในการปฏิบัติงาน

๒. ผู้บริหารทั้งในระดับวิทยาลัยและวิทยาเขต หาท่างป้องกันมิให้เกิดการขวิญเสี้ยนหรือ ขวิญเสี้ยนในหน่วยงาน อันจะทำให้การพิจารณาแก้ปัญหาทางงานของวิทยาเขตได้ถูกต้องตรงตาม วัตถุประสงค์ในที่สุด

๓. ผู้บริหารทั้งในระดับวิทยาลัยและวิทยาเขตให้ทราบถึงแนวโน้มของความคิดเห็นของ ผู้ใดบังคับบัญชาส่วนใหญ่ต่อการบริหารและการดำเนินงานในวิทยาเขตที่มีผลกระทบต่อขวิญในการ ปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงระบบบริหารและการดำเนินงานต่าง ๆ ให้ เหมาะสมยิ่งขึ้น

๔. ผู้บริหารทั้งในระดับวิทยาลัยและวิทยาเขตให้ทราบถึงปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อ ขวิญในการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชา เพื่อเป็นประโยชน์ในการรักษาภาพขวิญให้อยู่ในระดับ ที่ดี อันจะทำให้เกิดผลดีต่อการปฏิบัติงานต่อไป

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

๑. วิทยาลัย หมายถึง วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

๒. ภาคกลาง หมายถึง เขตที่แบ่งตามสภาพภูมิศาสตร์ ประกอบด้วยจังหวัดต่างๆ รวม ๒๕ จังหวัด คือ กาญจนบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ชัยนาท นครนายก นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี ประจวบคีรีขันธ์ ปราจีนบุรี พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี ระยอง ราชบุรี ลพบุรี สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สระบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี อ่างทอง กรุงเทพมหานคร

๓. วิทยาเขต หมายถึง สถานศึกษาที่สังกัดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

๔. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่บริหารงานในวิทยาเขตต่าง ๆ ได้แก่ ผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายและหัวหน้าคณะวิชา

๕. อาจารย์ที่สอนในสถานศึกษาภาคในเวลาราชการ หมายถึง อาจารย์ที่สอนใน วิทยาเขตตามเวลาราชการที่วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษากำหนด

๖. อาจารย์ที่สอนในสถานศึกษาภาคในเวลาและภาคนอกเวลาราชการ หมายถึง อาจารย์ที่สอนในวิทยาเขตตามเวลาราชการที่วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษากำหนดและ สอนภาคพิเศษหลัง เวลาราชการปกติและวันเสาร์

๗. ขวิญในการปฏิบัติงาน หมายถึง สภาพทางจิตใจหรือความรู้สึกของแต่ละบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่บ่งชี้ให้เห็นถึงความตั้งใจที่จะร่วมมือประสานกันในการทำงาน

๔. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อขวัญในการปฏิบัติงาน หมายถึง องค์ประกอบในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของแต่ละวิทยาเขต อันจะมีส่วนเกื้อหนุนหรือส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้บริหารและอาจารย์

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาในภาคกลาง ๓๓ แห่ง มีจำนวนผู้บริหาร ๑๕๕ คน อาจารย์ ๑,๕๔๔ คน

ในการวิจัยครั้งนี้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการศึกษาจากผู้บริหารสถานศึกษา ใช้ประชากรทั้งหมดจากวิทยาเขตที่ทำการศึกษา ส่วนจำนวนอาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างใช้การคิดคำนวณจากการเปิดตารางของ โรเบิร์ต วี เกรซี และ คาร์ล คัมบลิว มอร์แกน (Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan) ที่ว่า ประชากร ๑,๕๔๔ คนใช้กลุ่มตัวอย่าง ๓๒๐ คน (๑๑ : ๒๐๘) สำหรับวิธีการสุ่มตัวอย่างใช้วิธี Stratified Random Sampling แบบประเภทสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาในภาคกลางเป็นวิทยาเขตที่เปิดสอนภาคในเวลาราชการ ๓ แห่ง วิทยาเขตที่เปิดสอนทั้งภาคในเวลาและนอกเวลาราชการ ๑๐ แห่ง และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Simple Random Sampling จากอาจารย์แต่ละกลุ่มที่แยกเอาไว้

๒. ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ ๑

ประมวลแนวความคิดหลักสำหรับการวิจัย
จากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงาน
วิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อในการปฏิบัติงาน

ขั้นที่ ๒

สร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

ขั้นที่ ๓

เก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ ๔

วิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ ๕

รายงานผลการวิจัย

แต่ละชั้นตอนมีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

ชั้นที่ ๑. ประมวลความคิดหลักสำหรับการวิจัย แบ่งเป็น ๓ ตอนดังนี้คือ

๑. ศึกษารวบรวมแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับขวัญในการปฏิบัติงานจากตำรา เอกสารวารสาร สิ่งตีพิมพ์และผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับขวัญในการปฏิบัติงาน

๒. ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานในวิทยาเขตของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาในภาคกลาง ที่เกี่ยวข้องกับขวัญในการปฏิบัติงาน

๓. ประมวลความรู้ทั้งหมดที่ได้ศึกษาจากข้อ ๑ และข้อ ๒ มากำหนดกรอบแนวความคิดเบื้องต้นสำหรับการสร้างเครื่องมือและการศึกษาค้นคว้าต่อไป

ชั้นที่ ๒ สร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ตอน ตามลักษณะเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการใช้เป็นข้อมูลดังนี้

ตอนที่ ๑. เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้บริหารและอาจารย์ สร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของประชากรในตำแหน่งและประเภทของสถานศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก

ตอนที่ ๒. เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อขวัญในการปฏิบัติงาน สร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิดของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีผลกระทบต่อขวัญในการปฏิบัติงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า มีคำตอบให้เลือก ๕ ระดับ

ลำดับชั้นในการสร้างเครื่องมือครั้งนี้

๑. นำกรอบความคิดเบื้องต้นจากการศึกษาชั้นที่ ๑ มาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และมีผลกระทบต่อขวัญในการปฏิบัติงาน

๒. นำแบบสอบถามจากข้อ ๑ ไปใช้กับผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวิทยาเขตพิษณุโลก พิษณุโลกวิทยาเขตพิษณุโลกศรีอยุธยา วิทยาเขตชุมพรเขตกุ่มศักดิ์ วิทยาเขตกาญจนบุรีศรีอยุธยา วิทยาเขตเทคนิคธนบุรี วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยาและวิทยาเขตเทเวศร์ แล้วนำผลที่ได้มากำหนดปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับขวัญของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา มาสร้างแบบสอบถามที่จะใช้ในการวิจัย

๓. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อจะใช้ในการวิจัยไปขอคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสร็จแล้วทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงและ ความถูกต้อง

เหมาะสม โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องได้แก่ สาขาวิชาบริหารการศึกษาและการ
อาชีวศึกษา จำนวน ๕ คน ทำการตรวจสอบและให้คำแนะนำ เมื่อได้ปรับปรุงแก้ไขจนเป็น
ที่มั่นใจได้ว่าแบบสอบถามเป็นที่เชื่อถือได้แล้ว จึงนำแบบสอบถามไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ขั้นที่ ๓ เก็บรวบรวมข้อมูล

หลังการสร้างแบบสอบถามและตรวจสอบความถูกต้องจนเป็นที่เชื่อถือได้แล้ว ผู้วิจัยนำ
แบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองยังวิทยาเขตต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ทั้ง
๓๓ แห่ง โดยได้ขอความร่วมมือจากวิทยาเขตให้ช่วยอำนวยความสะดวกให้บางประการ เช่น
มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ช่วยแจกและ ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลกลับคืน เมื่อได้แจกแบบสอบถามแล้วผู้
วิจัยจะขอให้คอมและส่งคืนในทันที เว้นแต่ผู้ที่ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะนัดหมายขอรับคืนในวันถัดไป
แบบสอบถามทุกฉบับที่ผู้ตอบส่งกลับคืนมา ผู้วิจัยจะตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ในทันทีที่
ได้รับคืน และหากพบว่าฉบับใดบกพร่องก็จะขอให้ผู้ตอบแก้ไขเพิ่มเติมในขณะที่ส่งคืนนั้น

ขั้นที่ ๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนได้ครบตามจำนวนที่ต้องการแล้ว นำมาวิเคราะห์
ข้อมูลเพื่อการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของสถาบันบริการ
คอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โปรแกรม SPSS การวิเคราะห์ค่าเนนความล่าช้าขั้น
ตอนดังนี้

๑. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบ
สอบถามตอนที่ ๑ วิเคราะห์โดยการค้นหาค่าความถี่และค่าร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
แยกวิเคราะห์เป็นรายสถานภาพ คือ ตำแหน่งและประเภทของสถานศึกษา รายงานผลการ
วิเคราะห์ในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง

๒. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อขวัญในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและอาจารย์
วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์จากแบบสอบถามตอนที่ ๒ การ
วิเคราะห์แยกเป็นรายปัจจัยและวิเคราะห์รวมทุกปัจจัย ค่าเนนการวิเคราะห์ค่าความล่าช้าขั้น
ดังนี้

๒.๑ หากคะแนนปัจจัยที่มีผลกระทบต่อขวัญในการปฏิบัติงานรวมทุกข้อของผู้ตอบแต่ละ
คน

๒.๒ แบ่งคะแนนในการตอบเป็น ๕ ระดับคือ

- ๕ หมายถึง เห็นควายนางบึง
- ๔ หมายถึง เห็นควาย
- ๓ หมายถึง ไม่นั่งใจ
- ๒ หมายถึง ไม่เห็นควาย
- ๑ หมายถึง ไม่เห็นควายนางบึง

๒.๑ หากคะแนนเฉลี่ยหรือร้อยละ เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อขวัญในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและอาจารย์แยกเป็นรายกลุ่มและรวมทั้งหมด นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปของตารางประกอบความเรียง

๒.๔ นำผลการวิเคราะห์ในข้อ ๒.๑ ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มโดยใช้ t - เทสต์ (t - test) นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง

ชั้นที่ ๕ รายงานผลการวิจัย

การเสนอรายงานผลการวิจัยนี้ ให้นำเสนอตามลำดับคือ

บทที่ ๑ กล่าวถึงความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาที่จะทำการศึกษา วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมุติฐานของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์ของการวิจัย คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ ๒ แนวคิดหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยแนวคิด หลักการเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อขวัญในการปฏิบัติงานขององค์กรและวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย กล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัยโดยละเอียด โดยรายงานเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้คือ ประชากรและการเลือกตัวอย่างประชากร เครื่องมือในการวิจัยและการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

บทที่ ๔ การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการรายงานเกี่ยวกับวิธีวิเคราะห์ข้อมูลและการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเสนอในรูปตารางและแผนภูมิประกอบคำอธิบายเป็นความเรียงตามความเหมาะสมของข้อมูลแต่ละประเภท

บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ